Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Lausuntopyyntönne 11.9.2022, HE 202/2022 vp

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä HE 202/2022 vp ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain korkovähennysrajoitussäännöstä tasevertailuun perustuvan poikkeuksen ja infrastruktuurihankkeita koskevan poikkeuksen osalta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023. Tasevertailuun perustuvaa poikkeusta sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa ja julkisia infrastruktuurihankkeita koskevaa poikkeusta sovellettaisiin takautuvasti vuodelta 2019 toimitettavasta verotuksesta alkaen.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksen tavoitteena on vähentää aggressiivista verosuunnittelua rajoittamalla mahdollisuuksia siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle hyödyntämällä tasevertailuun perustuvaa poikkeusta pääomasijoitus- ja muissa vastaavissa rakenteissa. Samaa tavoiteltiin edellisillä elinkeinoverolain korkovähennysrajoitussääntelyn muutoksilla, jotka tulivat voimaan vuoden 2022 alusta. Tuolloin muutokseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 211/2021 vp) todettiin, että hallitus on valmis antamaan lisäesityksen, mikäli esitetyt toimenpiteet eivät osoittautuisi riittävän tehokkaiksi.

Esityksessä ehdotetaan EVL 18 b §:ään lisättäväsi uusi 6 momentti, jolla tasevapautusta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että tasevapautusta ei sovellettaisi lainkaan, mikäli konsernitilinpäätöksen mukaan merkittävän omistusosuuden omistaville tahoille maksettujen korkojen määrä olisi vähintään 20 prosenttia kaikista konsernin ulkopuolelle maksetuista koroista. Korkovähennysrajoitussääntely ja siihen liittyvä tasevapautussääntely on jo nykyisellään monimutkainen kokonaisuus, ja nyt ehdotettu lisäedellytys tasevapautuksen soveltamisedellytyksiin monimutkaistaisi sääntelyä entisestään.

Ehdotettu tasevapautusta koskevan säännöksen muutos tarkoittaisi sitä, että säännöstä muutettaisiin jo neljännen kerran alle kymmenen vuoden aikana. Tulonsiirron rajoittamiseksi esityksessä on katsottu tarpeelliseksi kiristää sääntelyä entisestään, vaikka edellinen muutos on ehtinyt olla voimassa vasta hieman yli puoli vuotta eikä muutoksen vaikutukset ole vielä selvillä. Esityksessä todetaan vaihtoehtoisen toteutustavan osalta, että sitä ei voida pitää perusteltuna jatkuvuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden näkökulmasta erityisesti, kun edellinen vapautussäännöksen soveltamisedellytyksiä koskeva muutos on vasta tullut voimaan. Samojen periaatteiden nojalla voidaan perustellusti kyseenalaistaa, onko nyt ehdotettu säännösmuutos myöskään perusteltu. Lisäksi ehdotetun uuden kiristyksen vaikutusten voidaan arvioida kohdistuvan verovelvollisiin tietyssä määrin sattumanvaraisesti. Esityksessäkin todetulla tavalla vuoden 2022 alussa voimaan tulleiden kiristysten vaikuttavuutta on vaikea arvioida etukäteen, koska sääntelyn lopullista vaikutusta tasevapautuksen käyttöön voidaan arvioida vasta, kun vuoden 2022 verotus on valmistunut ja verotustiedot ovat saatavilla. Toisin sanottuna edellisen kiristyksen todelliset vaikutukset ovat nähtävissä vuonna 2023.

Ehdotetulla tasevapautuksen lisäkiristyksellä ei arvioida olevan itsenäistä vaikutusta verotuottoon. Esityksessä arvioidaan, että riski korkovähennysrajoituksen kielteisistä vaikutuksista investointeihin kasvaisi hieman nykyisestä. Tämä näkyisi erityisesti pääoma- ja rahastosijoittajilta saadulla velkarahalla rahoitettujen investointien tuottovaatimuksen kohoamisena. Lisäksi esityksen arvioidaan lisäävän verovelvollisten hallinnollista taakkaa, sillä ehdotetut muutokset monimutkaistaisit nykyistä sääntelyä ja lisäisivät verovelvollisten selvitysvelvollisuutta tasevapautusten edellytysten täyttymisestä. Ehdotetusta sääntelystä arvioidaan aiheutuvan uudenlaisia tulkintakysymyksiä sekä lisäävän Verohallinnon hallinnollista työtä ja hallinnollisia kustannuksia. SY:n näkemyksen mukaan ehdotetun kaltaista hallinnollista taakkaa ja hallinnollisia kustannuksia lisäävää sääntelyä ei tule toteuttaa erityisesti silloin, kun ehdotetulla sääntelyllä ei käytännössä ole fiskaalista merkitystä.

Viitaten hallituksen esityksessä HE 211/2021 vp lisäesityksen tarpeellisuudesta todettuun voidaan perustellusti kysyä, millä tavoin ja mihin perustuen edellisen esityksen kiristykset ovat osoittautuneet tehokkuudeltaan riittämättömiksi, kun samalla lausuttavana olevassa esityksessä todetaan, ettei vaikutuksia voida vielä tässä vaiheessa arvioida. Suomen Yrittäjät katsoo, että esityksen perusteluja tulisi tältä osin täsmentää ja että esitetyn uuden kiristyksen tarpeellisuutta tulisi arvioida myös hyvän verojärjestelmän periaatteet sekä kansainvälisellä ja EU-tasolla vireillä olevat hankkeet, kuten esimerkiksi komission direktiiviehdotus koskien oman pääoman perusteella

yritysverotuksessa tehtävää vähennystä ja koron vähennyskelpoisuuden rajoittamista (Debt-equity bias reduction allowance, ’DEBRA’), huomioiden.

Vaikka esityksen tavoitetta voidaan yleisesti ottaen pitää kannatettavana, sääntelyn jatkuvaa muuttamista ei voida pitää hyvän verojärjestelmän periaatteiden kuten ennakoitavuuden, selkeyden ja jatkuvuuden näkökulmasta hyvänä. Suomen Yrittäjät ei kannata esitettyä tasevapautusta koskevaa muutosta. SY katsoo, että ennen uuden kiristyksen säätämistä olisi perusteltua odottaa, että arvio edellisen kiristyksen vaikutuksista voidaan toteuttaa ja että kansainvälisellä tasolla tapahtuvien korkovähennysrajoitussääntelyyn liittyvien muutosten suunta ja aikataulu ovat täsmentyneet.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan lisättäväksi EVL 18 b §:ään uusi 7 momentti, jonka nojalla julkisyhteisön tilaamaa pitkän aikavälin julkista infrastruktuurihanketta toteuttava osittain tai kokonaan yksityisomistuksessa oleva yhteisö voisi vähentää muutoin vähennyskelvottomia nettokorkomenojaan. Suomen Yrittäjät piti edellisen korkovähennysrajoitussääntelyn muutoksen yhteydessä tärkeänä, että komission kanssa jatketaan keskusteluja mahdollisuudesta laajentaa infrastruktuuripoikkeussäännöksen soveltamisalaa koskemaan myös yksityisin varoin toteutettuja infrastruktuurihankkeita. Suomen Yrittäjät katsoo, että nyt ehdotettu infrastruktuuripoikkeuksen laajennus on parannus voimassa olevaan oikeustilaan ja kannattaa esitystä siltä osin. Lisäksi pidämme kannatettavana, että keskusteluita komission kanssa jatketaan niin sanottujen Mankala-yhtiöiden korkovähennysrajoituspoikkeuksien osalta, kuten esityksessä todetaan.

Suomen Yrittäjät

Jukka-Pekka Hellman
veroasiantuntija